

Allanazarova Farida Ilxom qizi,

Termiz davlat universiteti

Magistratura bosqichi “Advokatlik faoliyati” yo’nalishi

Ilmiy rahbar: **Mallayev Normamat Ramazonovich**

Yuridik fanlar nomzodi, dotsent.

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi O‘zbekiston Respublikasi jinoyat-protsessual qonunchiligi va amaliyotiga asoslanib, dastlabki tergov bosqichida advokatning himoya pozitsiyasini takomillashtirish masalalari tahlil qilinadi. Tadqiqotda advokatning dalillarni tekshirish, guvoh va jabrlanuvchilar bilan ishlash, huquqiy strategiyalarni ishlab chiqish, shuningdek, xalqaro tajribalarni tatbiq etish orqali himoya samaradorligini oshirish yo‘llari ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: Dastlabki tergov, advokat, himoya pozitsiyasi, huquqiy strategiya, jinoyat-protsessual kodeks

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПОЗИЦИИ АДВОКАТА НА СТАДИИ ПРЕДВАРИТЕЛЬНОГО СЛЕДСТВИЯ

Аннотация: В данной диссертации анализируются вопросы совершенствования позиции адвоката на стадии предварительного следствия в соответствии с законодательством и практикой Республики Узбекистан. Исследование рассматривает методы проверки доказательств, работу с свидетелями и потерпевшими, разработку правовых стратегий, а также применение международного опыта для повышения эффективности защиты.

Ключевые слова: Предварительное следствие, адвокат, позиция защиты, правовая стратегия, уголовно-процессуальный кодекс

IMPROVING THE DEFENSE POSITION OF A LAWYER DURING THE PRELIMINARY INVESTIGATION

Abstract: This thesis analyzes methods for improving a lawyer’s defense position during the preliminary investigation stage in accordance with the legislation and practice of the Republic of Uzbekistan. The study examines strategies for evidence review, interaction with witnesses and victims, legal strategy development, and the application of international experience to enhance defense effectiveness.

Keywords: Preliminary investigation, lawyer, defense position, legal strategy, criminal procedure code

Dastlabki tergov bosqichi jinoyat-protsessual jarayonning eng muhim davrlaridan biridir. Ushbu bosqichda advokatning faoliyati ishning natijaviyligini belgilaydi, chunki bu yerda dalillar yig‘iladi, guvohlar va jabrlanuvchilar so‘roqqa tortiladi, va ishning kelajagi shakllanadi. Advokatning samarali himoya pozitsiyasi mijozning huquqlarini himoya qilish, tergov jarayonini nazorat qilish va ishni adolatli yakunlashga xizmat qiladi. So‘nggi yillarda O‘zbekiston Respublikasi jinoyat-protsessual qonunchiligi va sud amaliyoti rivojlanib, dastlabki tergov bosqichida advokatning rolini kuchaytirdi. Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, ko‘plab ishlar dastlabki tergov bosqichida noto‘g‘ri yoki yetarlicha tekshirilmagan dalillar sababli noto‘g‘ri hal qilinmoqda. Shu sababli advokatning himoya strategiyasini takomillashtirishga bo‘lgan ehtiyoj oshdi.

Strategiya – bu maqsadga erishish uchun uzoq muddatli reja va harakatlar tizimi. Jinoyat-protsessual kontekstda strategiya – bu advokatning mijozni himoya qilish uchun ishlab chiqilgan umumiy yondashuvi, ya’ni qanday usullar, qadamlar va resurslardan foydalanib, ishni adolatli va samarali yakunlashni rejalashtirish.

Oddiy qilib aytganda:

Strategiya – bu “yo‘l xaritasi” yoki muvaffaqiyatga erishish rejasi.

U vazifalar, metodlar, taktika va resurslarni birlashtiradi.

Dastlabki tergovda strategiya advokatning barcha harakatlarini muvofiqlashtiradi: guvohlar bilan ishlash, dalillarni tekshirish, sudga tayyorgarlik va mijoz bilan muloqot. Himoya strategiyasi – bu advokatning ilmiy asoslangan, tizimli va maqsadga yo‘naltirilgan harakatlar majmuasi bo‘lib, u dastlabki tergovdan boshlab sudgacha mijozning huquqlarini maksimal himoya qilishga xizmat qiladi.

Mazkur tezisning asosiy maqsadi O‘zbekiston sharoitida dastlabki tergov bosqichida advokatning himoya strategiyasini umumiy jihatdan tahlil qilish va samarali metodlarni aniqlash.

Vazifalar:

1. Dastlabki tergov bosqichida advokatning faoliyatini ilmiy asosda tahlil qilish;
2. Dalillarni tekshirish va huquqiy strategiyani ishlab chiqishning samarali usullarini aniqlash;
3. Mijoz, guvoh va jabrlanuvchilar bilan ishlashni optimallashtirish;

4. Xalqaro tajribalarni O‘zbekiston sharoitiga moslashtirish orqali himoya strategiyasini takomillashtirish;
5. Tadqiqot natijalari asosida amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Ilmiy nazariy ahamiyati – advokatning himoya strategiyasi konsepsiyasini ilmiy nuqtai nazardan tushuntirish, jinoyat-protsessual qonunchilik va amaliyotni tahlil qilish orqali mustahkamlash.

Amaliy ahamiyati – advokatlarga dastlabki tergov bosqichida huquqiy strategiyani samarali tashkil etish va mijozning huquqlarini himoya qilish bo‘yicha aniq tavsiyalar berish.

Ushbu tezis yo‘nalishlari orqali belgilangan natijalar:

1. Advokatning strategik yondashuvi ishning haqqoniy va tezkor hal bo‘lishiga bevosita ta‘sir qiladi;
2. Dalillarni to‘g‘ri va ilmiy asoslangan tahlil qilish himoya pozitsiyasini mustahkamlaydi;
3. Advokatning faoliyati mijozning huquqlarini himoya qilish va tergov jarayonini nazorat qilishga xizmat qiladi;
4. Xalqaro tajribalar va metodik tavsiyalarni qo‘llash advokatning ish samaradorligini oshiradi;
5. Taklif etilgan strategiyalar O‘zbekiston bo‘yicha barcha jinoyat ishlarida himoya pozitsiyasini takomillashtirishga yordam beradi.

Dastlabki tergovda advokatning himoya strategiyasini takomillashtirish – bu jinoyat-protsessual himoyaning ajralmas qismi hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, ilmiy asoslangan yondashuvlar, dalillarni tahlil qilish va xalqaro tajribalarni qo‘llash orqali advokat mijozning huquqlarini maksimal darajada himoya qila oladi. Ushbu tezis tavsiyalari amaliyotda advokatlarning ish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi va jinoyat ishlarining adolatli yakunlanishiga hissa qo‘shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Jinoyat-protsessual kodeksi.
2. O‘zbekiston Respublikasi “Advokatura to‘g‘risida”gi Qonuni.
3. Naeem Allahrakha. Legal Procedure for Investigation under the Criminal Code of Uzbekistan.

**“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN
SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”**

Volume 03. Issue 02. APRIL 2026

4. Ergashev Z.S.U. Comparative Legal Analysis of Issues of Extending Criminal Procedural Powers of Attorney in Uzbekistan.
5. Rashidov B.N., Radjapova L.N. Guarantees and Ensuring the Rights of the Accused in the Investigation of Criminal Cases.
6. Boymurodov Z.A. O‘zbekistonda advokatlarning jinoyat protsessidagi o‘rni va huquqiy muammolar.
7. Jinoyat ishlarida advokat tomonidan huquqiy yordam ko‘rsatishning umumiy asoslari.
8. Gov.uz matni: Himoya huquqini ta’minlash. Aybsizlik prezumptsiyasi.
9. Shkhagapsoev Z.L. Topical Issues of the Lawyer’s Participation in the Preliminary Investigation.

**Research Science and
Innovation House**